Önsöz 9
Mehmed Cavid Bey, Hayatı, Siyasi Faaliyetleri, Siyasi-İktisadi Görüşleri ve Eserleri 11

1-Çocukluğu, tahsili, memuriyeti ve yetiştiği çevre ... 11
Selanik şehrinin stratejik ve kültürel durumu 15
Selanik'in toplumsal yapısı ve sosyal değişimi 17
Selanik ve siyasi gelişmeler 23

2-Siyasi Hayatı 26
Cavid Bey'in Jöntürk Hareketine girişi ve Masonlukla ilişkileri 26
1908'den sonra Masonluk faaliyetleri 28
Cavid Bey'in Selanik'ten İstanbul'a gelişi 30
31 Mart'ta Cavid Bey'in tutumu 35
Cavid Bey'in Kabine'de yer alması 37
Hükümetten çekildikten sonra yurtiçi gezisi 40
Cavid Bey'in İngilizlerle yakınlaşma girişimi 42
Cavid Bey'in muhaliflerle mücadelesi 43
Cavid Bey'in hapsedilmesi ve İttihat ve Terakki Kongreleri 45
Müdafaa-i Milliye Cemiyeti (MMC) 48
1913-1914'de Cavid Bey'in Avrupa'daki temasları 51
Harbe giriş ve Cavid Bey'in tavrı 56
Cavid Bey'in İtilaf Devletleriyle temasları (1915) 62
İtibar-ı Milli Bankası'nın kuruluşu 66
Cavid Bey'in kabinede yer alması (1917-1918) ve siyasi gelişmeler 68
Talat Paşa Kabinesi'nin istifası ve yerine kurulan hükümet 74
Mondros Mütarekesi ve Sonrası 81

İzzet Paşa Kabinesi'nin istifası ve
Cavid Bey'in İstanbul'daki faaliyetleri 84
Hükümetin menfi tutumu üzerine
Cavid Bey'in İstanbul'da saklanması 98
Cavid Bey'in Avrupa'ya firarı ve
burada yaşadığı dönem içindeki gelişmeler 105
Gurbet hayatının getirdiği sorunlar,
maddi sıkıntılar ve hayatındaki etkileri 112
Ermeni militanlarının İttihatçılara karşı suikastları
ve Cavid Bey'in durumu 121
Cavid Bey ve Ermeni Meselesi 130
Cavid Bey'e gelen mektuplar
ve İttihatçıların faaliyetleri 133
*a) İttihatçıların yurtdışında teşkilat kurma faaliyetleri
ve birbiriyle temasları 138*
b)İttihatçıların yabancılarla temasları ve Cavid Bey 148
*c) Ankara'nın saflarında hizmet etme arzusu
ve yurda girme meselesi 152*
İttihatçıların Roma toplantısı ve İtalya'daki temaslar ..163
Cavid Bey'in İtalya'daki temasları 168
Cavid Bey'in Londra Konferansı'na katılması 170
Cavid Bey'in Londra
Konferansı'ndaki çalışmaları ve temasları 173
Londra Konferansı sonrası faaliyetleri
ve Avrupa'daki temasları 180
İsviçre'den ayrılıp Fransa'ya geçmesi
ve burada kaldığı süre içindeki çalışmaları 184
Yurda dönüşü ve sonraki çalışmaları 187
Cavid Bey'in Lozan Konferansı'na davet edilmesi 195

3-Cavid Bey'i idama götüren süreç 201
İzmir Suikastına doğru: İstiklal Mahkemeleri
ve Siyasi gelişmeler 201
İzmir Suikastı'na dair haberin duyulması 215
İlk suikast teşebbüsü 216

Hükümetin gelişmelerden daha önceden
haberli olup olmadığı 217
Cavid Bey'in tevkifi ve ilk tevkifhane 220
İzmir Yolcuları Gülcemal vapurunda 222
İzmir'de ilk sorgulama 223
İzmir'de yapılan muhakeme 225

4-Ankara Davası 233
Ankara Hapishanesinde 233
Savcı Necip Ali'nin
okuduğu iddianamede yer alan hususlar 234
Cavid Bey'in sorgulanması 238
Savcı Necip Ali'nin son iddianamesi 245
Cavid Bey'in son savunması 248
Mahkemenin verdiği karar 252
İzmir Suikastı ve Cavid Bey 260
Paşaların olaya bakışı 282

5-Cavid Bey'in vatanperverliği ve siyasi görüşleri ..287
Vatanperverliği 287
Siyasi görüşleri ve yeni rejim:
Korku içinde hayata tutunma 291
Batı'nın ikiyüzlülüğü ve yeni rejim 296

6-Cavid Bey'in iktisadi görüşleri 299
İktisat İlminin Gelişmesi ve İktisadi Meslekler 299
a) "Meslek-i serbest" (liberalizm) *300*
Türkiye'nin İktisadî Yönden Kalkınması 303
a) Türkiye'nin kalkınmasında ziraat ve sanayinin yeri 305
b) Sermayelerin birleştirilmesi ve halkın katılımı 308
c) Ticaretin gelişmesinde ve ülke
kalkınmasındaki önemi 309
d) Yabancı sermaye meselesi 312
e) Bankacılık 313
f) Borçlanma ve vergi 313

7-Cavid Bey'in Penceresinden Babıali'nin Borçlanma Serüveni **317**
Tanzimat'tan önceki dönem 318
Tanzimat dönemi (1839-1876) 318
Devletin mâli krize girmesi 320
Düyun-ı Umumiyye'yi oluşturan sebepler 322
Muharrem Kararnamesi sonrası 324

8-Cavid Bey'in Osmanlı Bankası-Bab-ı Ali İlişkilerine Dair Düşünceleri **327**
II. Meşrutiyet'ten önce 327
Meşrutiyet yıllarına gelince 329
Osmanlı Bankası ile Maliye Nezareti arasında imzalanan sözleşme 330
Osmanlı Bankası ve banknot ihracı meselesi 334
1914 sonrası Hükümet ve Osmanlı Bankası arasındaki ilişkiler 339

9-Cavid Bey ve Maliye **344**
Cavid Bey'in Kişiliği ve Görev Anlayışı 347

10-Cavid Bey'in evliliği ve aile hayatı **351**
Cavid Bey'in inanç dünyası 358

11-Eserleri **361**

Sonuç **368**

Ek-Meclis-i Mebusan Zabıt Ceridesi tutanaklarından Beşinci Şube'deki savunması (Kasım 1918) **373**

Resimler ve Belgeler **545**